

ΖΑΧΑΡΟΚΑΛΑΜΟΝ. Ἴδὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀνωτέρου
 Ἀΐθρου.

ΖΑΧΑΡΩΤΑ΄. Λέγονται ὅσα πράγματα κατασκευάζονται μετὰ τὸ Ζάχαρι, ἢ ἀπλοῦν, κατὰ τὰς διαφόρους ζυμώσεις, καὶ ἐφήσεις αὐτῆ τῆ γλυκῆ, ἢ καὶ μετὰ διάφορα ἀρωματικά, καὶ ὀπωρικά, ὡς ἀμύγδαλα, μοσχοκάρφια, ἀνισον, καὶ ἄλλα πολυειδῶς, καὶ πολυτρόπως κατασκευαζόμενα πρὸς χρῆσιν τῶν εὐκαταστάτων, καὶ τρυφηλῶν ἀνθρώπων, τὰ ὅποια ἐπειδὴ ἕκασταχῆ ἐφήρονται, καὶ κατασκευάζονται ἀπὸ τῆς Ζαχαροφῆς, καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον παντελῶς, ἢ καὶ ὀλιγώτατον χρησιμεύον, δὲν τὰ ἐξιστορῶ εἰς πλάτος διὰ τὸ ἀνωφελές. Τὰ διαιρῶν οἱ Ζαχαροφῆοι εἰς Ζαχαρωτά, τὰ ὅποια φαίνονται εἰς Ζάχαρι, καὶ ἄμυλον, λευκόχροα ἐφημένα, καὶ εἰς Κρυσταλλωμένα, τὰ ὅποια Conditia, ἢτοι Κόνδιτα συνεφημένα ὀνομάζον, καὶ ἐμφαίνον κρυσταλλωτὸν Ζάχαρι· ἀλλὰ τότε Κάνδιτα προσφυέστερα ἤθελον ὀνομασθῆναι.

ΖΙΒΗΘΟΝ. Ἀπὸ τῆ Ἀραβικῆς Ζιβῆ, ζῶον, καὶ τὸ ἀπ' αὐτῆ γινόμενον μύρον, συνωνυμέμενα, οἱ Γάλλοι τὸ λέγουσιν Civette, καὶ κατὰ τὴν γνώμην τῶν περισσοτέρων εἶναι ἢ παρὰ τῆ Ἀριστοτέλους ὀνομαζομένη Ἰφίνα μυροφόρος. Τὸ ζῶον τῆτο ὁμοιάζει τὴν Γαλῆν κατὰ τὰλλα, ἐκτὸς τῶν ὀνύχων, τῆς φωνῆς, καὶ τῆς ρίνος, ὥστε ἢμπορεῖ νὰ ὀνομασθῆναι Μοσχογαλῆ.

Τὸ εὐῶδες μύρον τὸ ἔχει μετὰ τῆ κώλα, καὶ τῶν γεννητικῶν μορίων εἰς μικρὸν βαλάντιον φαινόμενον ὀπισθεν σπυρωτὸν, μετὰ μικρὰς ἀδένας, ἀπὸ τοῦς ὁποίους ἀποστάζει τὸ εὐῶδες ὑγρὸν, ὥστε θλιβόμενον ἐκρέει. Εὐρίσκεται δὲ τὸ ζῶον τοῦτο εἰς τὰς Ἰνδίας, καὶ τὴν Ἀφρικὴν, καὶ ἀποτελεῖ ἀρκετὸν ἐμπόριον.

Οἱ Ὀλλανδοὶ ἔφεραν, καὶ τρέφουν πολλὰ ἀπὸ τὰ ζῶα ταῦτα, ὥστε εὐρίσκονται ἀνθρώποι ἐκεῖ, οἱ ὅποιοι τρέφονται μετὰ μόνον αὐτὸ τὸ ἐμπόριον, δι' ὅλην τὴν λοιπὴν Εὐρώπην.

Τὸ καλὸν Ζίβηθον πρέπει νὰ ἦναι μίτε πολὺ σκληρὸν,

ρόν, μίτε πολὺ ἀπαλόν, ἀλλὰ λευκόν, καὶ μὲ δυνατὴν, καὶ ἀνοστον μυρωδίαν.

Χρησιμεύει εἰς τὴν Ἱατρικὴν, ἀλλὰ τὸ περισσότερο εἰς τὰς Μυρεψές.

ΖΙΓΚΙΒΕΡΙ, τὸ καὶ Γιγκίβερι, ἢ Πιπερόριζα, τὸ Ζιντζιφύλλι· ἀρωματικὸν τῆς Ἰνδίας, καὶ Σίνας μεταφυτεύθεν, καὶ εὐδοκιμήσαν εἰς τὰς Ἀντίλλας, ὥστε τὸ περισσότερο μετακομίζεται ἐντεῦθεν εἰς τὴν Εὐρώπην· εἶναι δὲ ρίζα χαμοδένδρου μὲ στέλεχος, φύλλα ὡς τῆ καλάμι, πράσινα, καὶ αἶθος κόκκινον μὲ ὀλίγον πράσινον, καὶ μὲ ρίζας ἐξαπλωμένας πολὺ εἰς τὴν γῆν, καὶ κομβώδεις· βλαστᾷ ἡμερον, καὶ ἄγριον.

Τὸ ἡμερον φυτεύεται μετὰ τὰς βροχὰς, ἢτοι τὸν Ὀκτώβριον, καὶ Νοέμβριον 4 δάκτυλα βαθέα εἰς γῆν γεωργημένην κατὰ διάστημα ἑνὸς ποδός, κομμάτι καλάμι ἐπὶ τῆτε φυλαγμένον, καὶ βλαστᾷ κατ' ἀρχὰς ὡς κρομύδι. Ἡ προσοχὴ τῆ γεωργοῦ χρειάζεται τὰ μὴ ἀφίσῃ ἄλλο χόρτον εἰς τὸ χωράφι, διὰ τὴν τροφὴν ἢ χρήσιμος ρίζα αὕτη, καὶ ἀφ' ἧ ὠρίμασι μετὰ τὸ κιτρίνισμα τῶν φύλλων, τὸ ἐκρίζονει, καὶ ξηραίνει εἰς τὸν ἥλιον, ἢ τὸν κλίβανον τὰς ρίζας, καὶ αὐταὶ εἶναι τὸ Γιγκίβερι.

Καλὴ εἶναι ἢ νέα ρίζα, ξηρὰ, χορδρὴ, δυσκολόθραυστος, στακτοκόκκινη ἔξω, ῥητινώδης μέσα, καὶ εἰς τὴν γεῦσιν κυστική.

Κατασκευάζεται νωπὴ Ζαχαρωτὸν πολὺχρηστον εἰς τὰ Ἀρκτικά Ἔθνη, διὰ τὴν στομακάκην (σπορβοῦτον) καὶ οἱ Ἱατροὶ τὸ μεταχειρίζονται διὰ δυναμωτικὸν τοῦ στομάχου, καὶ ὀρεκτικὸν, καὶ ἐναντίον εἰς τὴν κακοχυμίαν.

Εἰς τὴν Τυρκίαν μας δαπανᾷται ἀρκετὸν, καὶ εἰς τὰ γινόμενον πιωτὸν μὲ τὸ Σατύριον, τὸ Τυρκιστὶ λεγόμενον Σαλέπι, κονιζόμενον ἐπάνω εἰς τὰς ποτύλας, ὡς ἄρωμα θερμαντικόν.

Τὸ ἄγριον εὐρίσκεται εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, καὶ τὸ στρογγύλον μέρος τῆς ρίζας του εἶναι ἐξαιρετικὸν καρδιακόν.

Τὸ ἐμπόριόν του συνίσταται εἰς τὰς ρίζας, καὶ εἰς τὸ εἰρημένον Ζαχαρωτὸν ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκδίδει πολὺ ἢ Σίνα, καὶ αἱ Ἀντίλλαι.

ΖΙΓΚΟΣ, ἡμιμέταλλον εἰς εἶδος μεταλλικῆ μολύβδα, στερεὸν καὶ λευκόν, ὑποκύανον, καὶ στιλπνόν, ὀλίγον σφυρηλατέμενον, ἀλλὰ περισσότερον ἀπὸ τὰ λοιπὰ ἡμιμέταλλα. Εὐρίσκεται πολὺς εἰς τὰ μεταλλεῖα τῆς Σαξωνικῆς Γοσλάρου, καὶ πωλεῖται εἰς πλάκας τετραγώνους.

Χρησιμεύει διὰ τὸ καθάρισμα τῆ κασσιτέρου σχεδόν, καὶ καθὼς ὁ μολύβδας εἰς τὸν ἄργυρον, δίδει εἰς τὸν χαλκὸν τὸ χρῶμα τοῦ χρυσοῦ, ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ γνωστὸν εἰς ἡμᾶς Τομβάκι. Ἰδὲ τῆτο.

Ζίγκος καλὸς εἶναι ὁ λευκός, καὶ δυσκολόθραυστος.

Λύεται ὁ Ζίγκος ὀλίγωρα εἰς τὸ πῦρ, καθὼς ὁ κασσίτερος, καὶ τὸ στίμι, καὶ ἀναδίδει φλόγα κίτρινωπὴν, καὶ πρασινωπὴν, καὶ ὑψώιεται εἰς λευκὸν καπνόν.

ΖΙΓΣΕΓΚΟΝ, τὸ καὶ Γίγσεγκον, Gin-Seng* δένδρον εὐρισκόμενον εἰς τὰ δυσβατώτερα, καὶ βαθύτερα βενὰ τῆς Σινικῆς Ταρταρίας, τῆ ὁποῖα ἢ ὁμώνυμος ρίζα ὑπολαμβάνεται ἀπὸ τῆς Σίνας ρευρικὴ, καὶ δυναμωτικὴ εἰς τὰς ἀφροδισιακὰς ὀρέξεις, διὰ τῆτο εἶναι ζητημένη, καὶ πωλυμένη κατὰ ἰσοσταθμίαν μὲ τὸν χρυσόν. Τὸ ὁμοίόσχημον τῆς ρίζης ταύτης μὲ φυσικὸν ἀνθρώπινον μηρόν, καὶ ἡ γλυκεῖα ἔξαψις, καὶ ἐνδυνάμωσις, τὴν ὁποίαν προξενεῖ, καὶ πρὸς τέτοις τὸ εὐάπατητον ἐκείνε τῆ ἔθνευ ἀπὸ τῆς ψευδοῖατροῦς, ἀπέδωκε τὴν μεγάλην ταύτην ὑπέληψιν καὶ εἰς τὰ ρηθέντα προτερήματα, καὶ εἰς τὰ φίλτρα. Ὀνομάζεται δὲ Ἑλληνικώτερον Μανδραγόρας Σινικός, καὶ ἐκεῖ ἀποτελεῖ μέγα ἐμπόριον.

ΖΥΨΟΣ. Ἡ Γερμανιστὶ Bier, προφερομένη Βίρρα, ποτὸν σύνηθες εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐφευρημένον, κατὰ τὸν Τάκιτον, εἰς ἀναπλήρωσιν τῆς ἐλλείψεως τῆ κρασίου εἰς

τὰ δυσάμπελα μέρη. Οἱ Αἰγύπτιοι φημίζονται ἐφευρεταὶ τῷ ποτῷ τέττε διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐγένετο παλαιότερον ὁ Ζῦθος· διότι ἀναφέρεται ἡ εὑρεσίς του εἰς τὴν Ἴσιν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν Δήμητραν, καὶ ἐφημίζετο ὑπὸ τὸ ὄνομα Πηλουσιακὸν Ποτόν· ἦτον δὲ καθὼς καὶ ὁ τωρινὸς Ζῦθος δύο εἰδῶν, ἦτοι γλυκὺς, καὶ μεθυστικός. Ἐκεῖθεν διεδόθη εἰς τὴν Γαλλίαν παλαιότερον· διότι σώζεται ἐπίγραμμα τῷ Αὐτοκράτορος Ἰκλιανουῦ σκωπτικὸν κατὰ τῷ Ζῦθῳ. Εἰς τὸν καιρὸν τῷ Στράβωτος ἦτον κοινὸν αὐτὸ τὸ ποτόν εἰς τὴν Γερμανίαν, καὶ Ἀγγλίαν· καὶ αὐτὴ ἡ Ἑλλάς, καίτοι εὐτυχοῦσα εἰς ἐξαίρετα κρασία, μετεχειρίζοντο διὰ τρυφὴν τὸν Ζῦθον, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ Ἀριστοτέλης. Ὁ δὲ Θεόφραστος τὸν ὀνομάζει Κρίθινον οἶνον.

Τὸ σιτάρι, κριθάρι, βρώμη, βρύζα, καὶ αὐτὸ τὸ ψίλωθρον, ἀλλ' ὀλίγον, χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν τῷ Ζῦθου· προσθέτεται δὲ τὸ ψίλωθρον διὰ τὴν δώσῃ εἰς τὸν Ζῦθον γεῦσιν κρασίας, καὶ τὴν κάμη μεθυστικόν.

Τὸ $\frac{1}{2}$ τῶν γεννημάτων μεταχειρίζονται οἱ Ἀγγλοὶ εἰς κατασκευὴν τῷ Ζῦθῳ, διὰ τῷτο καὶ ἡ εἰς αὐτὸν φορολογία ἀναβαίνει εἰς μεγάλην ποσότητα εἰς τὴν Ἐπικράτειαν τῆς Βρεττανίας.

Οἱ κατασκευάζοντες τὸν Ζῦθον ὀνομάζονται Βράσται, καὶ τὸ ἐργαστήριον αὐτῶν, καθὼς καὶ ἡ ἐργασία Βραστήριον.

Βάλλονται τὰ γεννήματα εἰς τὸ νερόν, καὶ μετὰ 4 ἢ 5 ἡμέρας τῷ ζυμώματος, ἦτοι βράσεώς των, βάλλονται εἰς λέβητας, καὶ βράζουσιν ἀνακατωνόμενα μὲ ξύλον ἐπίτηδες, καὶ μετὰ ταῦτα ἐμβάλλεται τὸ ψίλωθρον, ἢ καὶ ζάχαρι, κυνάμωμον, μοσχοκάρφια, καὶ ὅ,τι ὁμοιον ἀρωματικὸν θέλει ὁ Βράστης, διὰ τὴν ἀποκαταστήσῃ νόστιμον, καὶ μεθυστικὸν τὸν Ζῦθον· τὸν κενόνει, ἔπειτα τὸν διηθίζει, καὶ τὸν πωλεῖ εἰς φιάλας, ἢ καὶ βαρύλλια.

Ἐγκρίνεται εἰς τὰ Βόρεια Εὐρωπαϊκὰ μέρη ὁ Ἀγγλικὸς Ζῦθος, καὶ ἀποτελεῖ μέγα ἐμπόριον διὰ τὴν καλὴν του ποιότητα.

Ἄλλὰ καὶ ἡμεῖς ἀκολουθεῖντες τὸ εἰρημένον παράδειγμα τῶν Προγόνων μας πίνομεν σπανίως, ἀγοράζοντες τὸν ἀπὸ τοῦς ἐπιδημούντας Ἀγγλους εἰς τὴν τιμὴν τῶν καλιτέρων κρασίων. Ὁ καλὸς Ζῦθος εἶναι καθαρὸς, καὶ κιτρινωπός· ἀβλαβὴς εἰς ὅλας τὰς ἡλικίας, καὶ ἀσθενείας.

Οἱ παλαιοὶ Ὄθωμανοὶ ὄντες προσεκτικοὶ φύλακες τῶν ἐντολῶν τῆς Μωάμεθ, καὶ μὴ τολμώντες νὰ πίνωσιν ἀπὸ τὰ κρασία τῶν ἀμπελοτρόφων τόπων, τῆς ὁποίους ἐξουσίαζον, ἐπενόησαν κατασκευῆν Ζύθου ἀπὸ κεγχρὶ ζυμωμένον, ἢτοι βρασμένον μὲ νερὸν κατὰ σῆψιν, τὸ ὁποῖον γίνεται ἀκόμη ὀνομαζόμενον Βοζᾶς, πινόμενος θολὸς καὶ ἀκαθαριστος· καὶ ὁ μὲν νωπὸς εἶναι γλυκὺς, καὶ θρεπτικός· ὁ δὲ παλαιότερος ὀξύδριμος, καὶ προξενεῖ μέθην· μ' ὅλον τῆτο ὀλίγος τῶρα δαπανᾶται διὰ τὴν κοινὴν χρῆσιν τῶν κρασίων, καὶ τὴν εὐτέλειαν αὐτῆ τῆ ἀσημάντου ποτοῦ.

Δὲν ἐκτείνομαι περισσότερον περὶ αὐτῆ τῆ ποτῆ· διότι μήτε ἀναγκαῖον εἶναι εἰς τὴν ζωὴν μας, μήτε τὸ γένος μας τὸ ἐμπορεύεται.

ΖΥΜΑΡΙΚΑ, λέγονται, ὅσα προσφάγια γίνονται μὲ ἀλεῦρι, καὶ μὲ βύτυρα, ζάχαρι, μέλι, καὶ ἀρώματα ἐψημένα, καὶ πωλόμενα παρὰ τῶν Ζαχαρεψῶν, ἢ καὶ κατ' οἶκον παρὰ τῶν μαγείρων, ἐψόμενα διὰ τραγήματα τῶν εὐκαταστάτων. Εἰς τὸ ἐμπόριον δὲν ἔχουν τόπον, εἰμὴ Μακαρόνια, ἐρχόμενα ἐκ τῆς Ἰταλίας.

ΖΥΜΩΜΑ. Τὸ ἀνακάτωμα ξηρῶν πράγματος μὲ ὑγρὸν, ἀποτελεῖν σύγκαυσιν, καὶ βρασμόν.

ΖΩΑ. Γενικῶς ὀνομαζονται ὅλα τὰ ἐμφυχα, καὶ μεταβατικά ὄντα· ἐμπορικῶς δὲ ὅσα τετραπόδα χρησιμεύει εἰς τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν μὲ τὴν ἐργασίαν, προϊόντα, καὶ τὸ κρέας αὐτῶν.

Τὸ συγάθρυσμα τῶν προβάτων, καὶ αἰγῶν λέγεται ποί-

Ποίμνιον, ἢ κοπάδι, καὶ ἔτι μεταφερόμενον πωλεῖται τὸ δὲ τῶν ἵππων, βοῶν, καὶ χοίρων, Ἀγέλη.

Ζῶα μεγάλα λέγονται, οἱ βόες, ἀγελάδες, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν. Μικρὰ δὲ, τὰ κριάρια, πρόβατα, τράγοι, αἶγες, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν.

Ἐπισαγματικά, ἢτοι φορτωματάρικα ζῶα λέγονται οἱ ἐλέφαντες, αἱ δρομάδες, οἱ χάμηλοι, οἱ ἵπποι, αἱ ἡμίονοι, οἱ ὄνοι, αἱ βιγόναι, προβατοκάμηλοι, καὶ τὰ πρόβατα τῆς Μεξικῆς, καὶ τῆς Περσῆς.

Ἀμαξητικά, ὅσα χρησιμεύουν εἰς τὴν ἐφορκὴν τῶν ἀμαξῶν, ὡς αἱ βεβάλεις, βόες, ἵπποι, ἵππέλαφοι, ὄνοι, καὶ τὰ παρόμοια.

Ὅσοι τόποι εἶναι ὀλίγον κατοικημένοι, καὶ ἔχουν εὐρυχωρίαν διὰ τὰ θρέψουν ἀγέλας, καὶ ποίμνια, ὡς ἡ Βλαχομολδαβία, κάμνουν ἐμπόριον εἰς ζῶα μὲ τὰς τόπας, ὅπου εὐρίσκονται εἰς ἀνάγκην κρέατος, ἢ ἄλλης χρείας· ὁμοίως δὲ καὶ ὅσοι ἐπιμελεῖνται εἰς τὴν καλλιτέρευσιν τῶν ἀγελῶν, ὡς ἡ Ἀγγλία, καὶ Ἰσπανία εἰς ἵππους, καὶ ἄλλοι εἰς ἄλλα, καθὼς εἰς τὸν ἴδιον τόπον λέγομεν· καὶ ἴδὲ ἕκαστον τῶν εἰρημένων Ζώων κατ' ὄνομα.

ΖΩΜΟΣ, ὀνομάζεται γενικῶς ὁ χυμὸς τῶν βραζομένων φαγητῶν, καὶ ἰατρικῶν, ὡς ζωμὸς κρέατος, φακῆς, γλυκυρρίζης, κ. λ.

Ζωμὸν ὁμῶς ἐμπορικῶς γνωρίζομεν τὸ ἀποστάζον ὑγρὸν μετὰ τὴν σύνθλιψιν τῶν λεμονίων, καὶ χρυσομήλων, ὁ ὁποῖος ἔχει τόπον εἰς τὸ ἐμπόριον. Ἰδὲ ΛΕΜΟΝΟΖΩΜΟΣ.

ΖΩΓΡΑΦΙΑ. Ἡ εἰκὼν ὑλικῆ, ἢ αὐτῆς ὄντος ζωγραφισμένη μὲ χρώματα διὰ χειρὸς, ἢ καὶ διὰ τύπης· γίγεται πολυειδῶς.

Δι' Ἐλαίου. Εἰς σκύτη, ξύλα, καὶ πανία. Εἰς Νωπὸν· ἐπάνω εἰς ἀσβεστοχρίστους τοίχους τωπούς. Δι' ἀναβρέγματος· εἰς ξύλα, χάρτας, καὶ χαρτίον. Διὰ μίλτε, εἰς Περγαμνόν. Διὰ τῆς Ἰσατιδος, en Pastel, εἰς χαρτίον. Ἐγκαυστικῶς, εἰς χρυσόν, καὶ χαλκόν· καὶ τελευταῖον, εἰς Τελον.

Ἡ Ζωγραφικὴ τέχνη εἶναι μία ἀπὸ τὰς ἐλευθέραις, ἥτοι ἀπὸ τὰς πρεπούσας εἰς ἀνδρας ἐλευθέρους, καθὼς καὶ ἡ Γλυπτικὴ. Ἐγεννήθη εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἐτελειοποιήθη εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς τὰς Ἰστορίαις διὰ τὸν Ἀπελλῆν, καὶ Ζεῦξιν, τὰς περιφήμους. Ἐπὶ τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Ῥώμης εὐρέθησαν πολλοὶ Ζωγράφοι ἐξαιρέτοι, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα αἱ βαρβαρικαὶ ἐφοδοὶ ἔκαμαν νὰ χαθῆ ἡ τέχνη ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν· ἡ Κωνσταντινούπολις τότε ἐφύλαξε, καὶ ἔδειξεν εἰκονογράφους καλοὺς, ἀλλ' οἱ Ἱστορικοὶ δὲν ἐφρόντισαν νὰ μᾶς φυλάξουν μῆτε καὶ τὰ ὀνόματά των.

Μετὰ τὴν ἀναγέννησιν τῶν ἐπιστημῶν, καὶ τεχνῶν, φημίζεται ἡ Ἰταλία, καὶ μάλιστα ἡ Ῥώμη εἰς τὴν Ζωγραφικὴν· ἡ Γαλλία ἔχει καὶ αὐτὴ κατὰ τὸ παρὸν τὰς Ζωγράφους, καὶ ἡ Ἀγγλία δὲν εἶναι κατωτέρα· αἱ ἐντυποὶ εἰκόνες τῆς ὑστερινῆς ὑπερτερῶν ὅλας τῶν λοιπῶν μερῶν, καὶ πολλοὶ τὰς μεταφέρουν δι' ἐμπόριον.

Οἱ Ῥῶσσοι διὰ τὸ Ὀρθόδοξον Δόγμα των μᾶς ζωγραφίζουσι εἰκόνας Ἐκκλησιαστικὰς ἐξαιρέτους· ἀλλ' ὀλίγον συμβάλλουσι τὰ τοιαῦτα εἰς τὸ ἐμπόριον.

Εὐρίσκονται καὶ εἰς τὴν Τερκίαν ἀγιογράφοι (ὡς τὰς εἰπω ἔτω) ἐπιτήδαιοι· καὶ εἰς τὴν πατρίδα μὲν ὁ Ἰωάννης Καππεσοβίτης, ζωγραφίζει ἐξαιρέτως εἰς τὸ νωπὸν, καὶ μὲ μεγάλην ευκολίαν, καὶ ἄλλοι ἄλλαχῆ. Ἐὰν τὰ τοιαῦτα Ἑλληνικὰ πνεύματα ἠθέλον ἔχειν Ἀκαδημία Ζωγραφικῆς, δὲν ἦτον παράδοξον νὰ φημισθῶν καθὼς οἱ Προπάτορές των.

ΖΩΝΗ. Λέγεται τὸ περίζωσμα τῶν ἀνθρώπων ἐπάνω ἀπὸ τὰ ἐνδύματά των· εἰς ἡμᾶς τὰς ἐνδυομένους μακρὰ ἐνδύματα εἶναι ἀναγκαῖα, καὶ γίνεται ἀπὸ διάφορα, μεταξωτὰ, βαμβακερὰ, καὶ μάλλινα, καὶ αὐτὰ τὰ σάλια τῆς Κασμιρίας ἔγιναν ἤδη κοινότατα.

Αἱ γυναῖκες πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐσυνήθισον ζῶνας ἐπὶ τῆς ὑφαντῆς, καὶ πλεκτῆς χρυσοῦφάντης, καὶ κατωτέρας, μὲ πόρπην, ἥτοι θηλύκωμα χρυσοῦν, ἀργυροῦν, καὶ πολλακίς πετραδιοστόλιστον· κατὰ τὸ παρὸν ὁμοίως μί-

μηδεῖσαι καλῶς τὰς Εὐρωπαϊάς, καὶ ἐνδυθεῖσαι ἀσχι-
στον πέπλον (φιστάνι) παρητήθησαν ἀπὸ αὐτὴν τὴν
δαπάνην· ἀλλ' ὄχι πανταχῶς, ἀλλ' ἔδὲ ἀπαται· ἐπειδὴ
ὅλαι αἱ τῶν λοιπῶν ἐγκατοίκων τῆς Τουρκίας (ἐκτὸς
τῶν Ἑλλήνων πολίτισσαι) τὰς μεταχειρίζονται, καὶ
πολυτελεῖς.

Ἐκτὸς ὁμῶς τῶν σαλίων, αἱ λοιπαὶ ζῶναι, καὶ πόρ-
παι κατασκευάζονται εἰς τὸν τόπον, καὶ δὲν συμβάλ-
λυν εἰς τὸ ἐμπόριον· εἰμὴ μόνον διὰ τὰ χρήζοντα πε-
τράδια, καὶ τὰς πόρπας.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, καὶ Ῥωμαῖοι μετεχειρίζοντο
τὰς ζῶνας, καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ στρατιωτικὰ ἀξιώματα
ἐχαρακτηρίζοντο μὲ αὐτάς, καθὼς τώρα ἀπὸ τὴν ἐπώ-
μιον Ζώην χειρίζονται οἱ ἵππεις τῶν διαφόρων Χρι-
στιανικῶν Ταγμάτων.

Οἱ Ἀρχιερεῖς, καὶ Ἱερεῖς τῆς Ἐκκλησίας μας μετα-
χειρίζονται τὰς ζῶνας, κατὰ κανόνα.

ΖΩΨΙΣΣΑ, καὶ Ἰγρόπισσα, τὸ κατράνι, ἢ κατρά-
μι· κόμμι ρητιγῶδες ἀποστάζον ἀπὸ τὰς μεγάλας, καὶ
παλαιὰς ἐλάτας τὰς ὀνομαζομένας Δαδιάς, κοπτομένης
τῆς φλοιᾶς τῶν κυκλικῶς ὀλόγυρα εἰς τὸν χονδρὸν κορ-
μὸν, καὶ ἀφινομένης ἕως νὰ ἀποσταλάξῃ τὸ ὅλον, καὶ
τὰ ξηρανθῇ τὸ δένδρον. Ὅτι ἀπὸ αὐτὸν τὸν χυμὸν γί-
νεται ἡ Πίσσα, παρατήρησον εἰς τὸ Ἄρθρον ἐκεῖνο.

Ἡ Ζώπισσα ὅταν ᾖναι καθαρά, φυσικὴ, μαύρη,
καὶ καθὼς ἀποστάζει ἀπὸ τὸ δένδρον, εἶναι καλῆς ποιό-
τητος· μεταφέρεται εἰς ἀσκούς, καὶ χρησιμεύει διὰ τὸ
κῆρωμα, ἢτοι ἐγκαυσμάλειμμα τῶν παραβίων, καὶ
πλοίων.

Ἡ Ῥωσσία, μάλιστα ἡ Σενκία, ἐκδίδει πολλὴν Ζώ-
πισσαν, καὶ Πίσσαν· ἡ Τυρκία ἔχει εἰς τὴν Εὐρωπαϊ-
κὴν τῆς Ἐπικράτειαν ὅσιν χρειάζεται. Ἰδὲ ΠΨΣΑ.

Οἱ Φαρμακῶλαι ὀνομάζουσι Ζώπισσαν τὴν μεταχει-
ρισθεῖσαν εἰς κῆρωμα παραβίων, καὶ μετὰ ταῦτα λαμ-
βατομένην διὰ ἰατρικὰς χρείας.

Ἡ Ζώπισσα ἐκτὸς τῶ κηρώματος, χρησιμεύει καὶ
εἰς

εἰς τὰς πληγὰς, πλυνομένη, καὶ ἐπιτιθεμένη, ὡς ἀπαλυντικὸν ἔμπλαστρον.

Χρησιμεύει καὶ εἰς τὴν πυροτεχνίαν διὰ πολλὰ πράγματα, κυρίως ὅμως διὰ τὰ καράβια, ὅπου δαπανᾶται ἀναγκαίως μεγάλη ποσότης.

Ὡφελεῖ εἰς τὴν ψώραν, καὶ ἄλλα ἐπιδερμικὰ ἔλκη, καὶ λευκᾶσματα καὶ σπυρία, ἐπιτιθεμένη, ὡς ἔμπλαστρον μετὰ τὸ πολὺ πλύσιμον.

Γίνεται δὲ κυρίως ἡ Ἵγρόπισσα μὲ τὸ καύσιμον τῶν κουματίων τῆς Δαδίας, ἢτοι τῶν Δαδίων. Ἰδὲ ΠΙΣΣΑ, καὶ ἽΓΡΟΨΙΣΣΑ.

ΖΩΥΨΙΟΝ. Ζῶον μικρότατον ἐρπόμενον κατὰ γῆς, ἢ καὶ πτερωτόν· τὸ ἐμπόριον γνωρίζει ἀπὸ τὰ ἄπτερα ζῷφια τὸν Βόμβυκα, ἢτοι τὸν Μεταξοσκώληκα· καὶ ἀπὸ τὰ πτερωτὰ τὴν Μέλισσαν· ἀμφοτέρω ἀποδίδοντα μεγάλα προϊόντα εἰς αὐτό· καθὼς καὶ τὰ ἀποτελεῖντα τὸ Πρινοκόκκι, τὴν Κοκκινιλλίαν, καὶ τὸ Κάγκαμον.

Ὁ περίφθμος Μαργράφος (Marggraf) παρατήρησεν, ὅτι καὶ εἰς τὴν Ἰσατιν εὐρίσκεται μικρότατον ζῷψιον σφινγοειδές, καὶ κυανῆν φαινόμενον μὲ τὸ μικροσκόπιον. Μετὰ δὲ ταῦτα γίνεται χρυσαλὶς, ἢ μῦα, καθὼς καὶ ὁ Βόμβυξ· ὥστε συμπεραίνει αὐτὸς ὁ Φυσικὸς, ὅτι ἡ Ἰσατις, ἢτοι τὸ κυανῆν χρώματις, γίνεται καθὼς καὶ ἡ Κοκκινιλλία.

Ἐγὼ λοιπὸν συνάγων ἐκ τούτων, ὅτι τὰ ὠραιότερα χρώματα, κόκκινον δηλαδή, καὶ κυανῆν, τὰ ἔχομεν ἀπὸ ζῷφια, ἐκρίνα χρῆσθε νὰ προσθέσω τὸ Ἄρθρον τῆτο· σὺ δὲ διὰ πληροφορίαν σου, Ἰδὲ ΚΟΪΚΚΟΣ, ΚΟΚΚΙΝΙΛΛΙΑ, ΒΟΪΜΒΥΞ, καὶ ἸΣΑΤΙΣ.

Η

ἩΛΕΚΤΡΟΝ, τὸ Κεχριβάρι, κατὰ τὴν παλαιὰν εἰσημασίαν· (ἀλλὰ προσθετέον τώρα καὶ τὸ, Κίτρινον, πρὸς διαφορὰν τοῦ ἀκολουθοῦ, Στακτόχροος, τὸ ὁποῖον καὶ Ἄμβρα λέγεται, καὶ εἶναι τοῦ αὐτοῦ γένους ἀμ-

φότερα· διαφέρουν δὲ κατὰ τὸ χρῶμα, καὶ ἄλλα·) εἶδος ῥητίνης δένδρου, στερεᾶς, εύρισκομένης εἰς τὰ Πρωσσιακὰ παράλια τῆς Βαλτικῆς, καὶ γινομένης, κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἐγκριτοτέρων ἐξεταστῶν, ἀπὸ τὸ ἀπόσταγμα τῶν πευκῶν, καὶ ἐλατῶν τῆς Σουηκίας, τὰ ὅποια δένδρα εύρίσκονται μέγιστα εἰς αὐτὸ τὸ Βασίλειον, καὶ ἀπὸ τοὺς σφοδροὺς ἀνέμους κρημιζόμενα εἰς τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν ἀφίηθουν τὴν ῥητίνην τῶν, ἢ ὅποια μὲ τὸ θαλάσσιον ἅλας πῆγει περισσότερον, καὶ διὰ τῶν κυμάτων ἀπορρίπτεται εἰς τοὺς ἀπεντικρὺ τῆς Σουηκίας ῥιχτοὺς αἰγιαλοὺς τῆς εἰρημένης Πρωσσίας, ὅπου συνάξεται τὸ πολὺ Ἡλεκτρον, καὶ διαδίδεται εἰς τὸν κόσμον.

Ὅτι τὸ Ἡλεκτρον τοῦτο εἶναι ῥητίνη, ἐποδεικνύεται ἀπὸ τὰ εύρισκόμενα πολλάκις εἰς τὰ κομμάτια τοῦ ἔντομα, ὡς μυῖαι, μύρμηκες, καὶ τοιαῦτα, τὰ ὅποια κολλοῦν εἰς τὴν ἀποστάζουσαν τὸ κελοκαῖρι, εἰς τὸν κορμὸν, καὶ κλόλους τῶν δένδρων, καὶ ἄλλη ἐπιρρέεσσι τὰ πλακῶνει, καὶ μένουσιν ἐκεῖ· τὸν δὲ χειμῶνα διὰ τὴν ὄρμην τῶν σκληρῶν ἀνέμων, καὶ τὴν δύναμιν τοῦ παγετοῦ εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, πίπτει ἡ ῥητίνη εἰς τὴν Θάλασσαν ὁμοῦ μὲ τὰ ἐμπεριεχόμενα ἔντομα, καὶ μὲ τὸν καιρὸν γίγεται Ἡλεκτρον, καὶ ἀπορρίπτεται πάλιν διὰ τὰς τρικυμίας εἰς τὰ ῥηθέντα μέρη. Ἐὰν οἱ αἰγιαλοὶ τῆς Σουηκίας δὲν ἦσαν τόσοσ βαθεῖς, βέβαια ἐκεῖ ἠθέλεν εύρίσκηται περισσότερον Ἡλεκτρον.

Οἱ Ῥωμαῖοι, ἔχοντες εἰς ὑπόληψιν τὸ Ἡλεκτρον, ἠθέλησαν, κατὰ τὸν Πλίνιον, ἐπὶ Δεμετριοῦ τοῦ Αυτοκράτορος, νὰ κηρύξουν δι' αὐτὴν μόνην τὴν αἰτίαν πόλεμον ἐναντίον τῶν Πρωσθινῶν (Πρωσσιατῶν)· ἀλλ' οὗτοι διὰ νὰ ἀποφύγουν τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου, ὑπεσχέθησαν, καὶ ἔδωκαν εἰς τὸν Αυτοκράτορα, ὅσον ἠθέλησεν.

Οἱ Νεώτεροι Εὐρωπαῖοι ἐζητοῦσαν ὁμοίως τὸ Ἡλεκτρον, καὶ ἔδαπάνων πλεὺ εἰς κομβολόγια, σκευὴ, καὶ ἀγάλματα Ἀγίων· ἀλλὰ τῶρα μὲ τὸ νὰ ἔπαυσεν ἡ τοιαύτη μεταχείρησις, τὸ μεταχειρίζονται μόνον εἰς σταλισμὸν μερικῶν σκευῶν, καὶ μὲ ὀλίγην ζήτησιν.

Εἰς

Εἰς τὴν Τουρκίαν ὅμως ἐξοδεύεται πολὺ, καὶ εἰς ὑψηλὰς τιμὰς, ὅταν εἶναι εἰς μεγάλα κομμάτια, διὰ τὴν κατασκευὴν Παραστομίων (Ίμαμέδων) εἰς τὰς πολυχρήστους Καπνοσύριγκας (Τζιπούκια) καὶ ὅλον ἀπανταχοῦ μεταφέρεται ἀπὸ τὰ ῥηθέντα Προυσσιακὰ, καὶ Πολωνικὰ μέρη· κατασκευάζονται καὶ κομβολόγια, καὶ ἄλλα πράγματα.

Εἰς τὸ Ἠλεκτρον ἐγνώριζον οἱ Ἀρχαῖοι τὴν Ἐλεκτικὴν (τὴν ἑποῖαν καὶ διὰ τοῦτο Ἠλεκτρικὴν ἔλεγον) δύναμιν, τοῦ νὰ τραβᾷ τὰς τρίχας· ἀλλ' οἱ νεώτεροι Φυσικοὶ ἔμαθον διὰ τῶν πειραμάτων, ὅτι ἡ τοιαύτη δύναμις εἶναι ἔμφυτος καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα σώματα· διότι ὅλα εἶναι ἢ Ἐλεκτικά, ἢ Ἀπωστικά.

Τὸ Ἠλεκτρον χρησιμεύει εἰς τὴν Φαρμακοποιίαν διὰ τὰ παρὰ τῶν Ἰατρῶν λεγόμενα, Βαφὴν, Πνεῦμα, Πτητικὸν ἄλας, καὶ Ἐλαιον, χρήσιμον διὰ νὰ κατασκευάσῃ τὴν Βερονίκην μὲ τὸ Οἰνόπνευμα.

Καλὸν Ἠλεκτρον εἶναι τὸ καθαρὸν, λευκοκίτρινον, σκιερὸν, ἢτοι μὴ διαφανές, καὶ εἰς ὅμοιον χρῶμα, καὶ μεγάλα κομμάτια.

Κατασκευάζεται καὶ Ψευδοῦλεκτρον εἰς πολλὰ μέρη, καὶ εἰς τὴν ἰδίαν Κωνσταντινούπολιν παρὰ τῶν Ἑβραίων μὲ Τερεβινθίνην, καὶ Βαμβάκι· ἢ μὲ κίτρινον τοῦ ὄου, καὶ Ἀραβικὸν Κόμμι· καὶ ἀλλαχοῦ πωλοῦν τὸ κόμμι τοῦ Κοπάλου ἀντὶ Ἠλέκτρον· ἀλλ' ὅλα αὐτὰ γνωρίζονται εὐκόλα.

Ἡ ῥητινώδης κόνις τοῦ Ἠλέκτρον ἔχει εὐωδίαν μετρίαν, καὶ ὠφελεῖ εἰς τὰ κατάρροα, τὰ προερχόμενα ἀπὸ ὑγρότητα, καὶ ψύχραν, καισμένη, καὶ καπνίζοντας τὸν πᾶσχοντα, ἢ τὸ ὑγρῶδες οἶκημα.

Ἠλεκτρον Στακτηρὸν, καὶ Μελανόν· τῆτο εἶναι τὸ παρὰ τῶν Ἀσιατικῶν Γενῶν γνωριζόμενον Ἀμβαρι, κόμμι, ἢ ῥητίνη πολύτιμος, εὐωδιστάτη, καὶ πολυχρήστος, εὐρισκομένη εἰς πολλοὺς αἰγιαλοὺς, καὶ Νήσους τῆς Ἀφρικῆς, καὶ εἰς μερικὰς Νήσους τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν, καὶ εἰς ἄλλα Ἀσιατικώτερα μέρη.

Οἱ Φυσικεῖ, καὶ περιηγηταὶ μὴ γνωρίζοντες τὴν ἀληθινὴν ὕλην τοῦ Ἡλεκτροῦ τούτου, ἀποδίδουν τὴν γέννησίν του εἰς διάφορα αἷτια· ἀλλὰ πιθανώτερα εἶναι δύο μότα· ἢτοι τὸ γὰ γεννᾶται ἀπὸ ῥητίνην δένδρου εὐώδους, ὡς τὸ κίτρινον Ἡλεκτρον· ἢ ἀπὸ ἄσφαλτον ὑπογείης πηγῆς βλυζούσης εἰς τὰ παράλια, καὶ συμπηγυμένης ἀπὸ τὰ ἅλατα τῆς θαλάσσης.

Ὅταν συνάζηται ἀπὸ τὸν αἰγιαλὸν, εἶναι ἀπαλὸν, εὐθραυστον, καὶ παρόμοιον πολὺ μὲ βουριάν, καὶ μυρίζει ολίγον, ὡς καυμένον· μετὰ ταῦτα ξηραίνεται περισσότερο.

Τὸ μεγαλύτερον κομμάτι μετεκομίσθη εἰς τὴν Ὀλλανδίαν, περὶ τὰ τέλη τῆς ιζ'. Ἐκατονταετηρίδος· ἦτον σφαιροειδὲς μὲ δύο πόδας διάμετρον, καὶ ἐζύγιζεν 182 λίτρας· ὁ Δούξ τῆς Τοσκάνης ἔδωκε δι' αὐτὸ 50,000 σκουῶδα, καὶ ὁ Κύρ Σαβαρῆς τὸ εἶδε, καὶ ἔψαυσε, καὶ ἦτον ὀλόκληρον, καὶ μοιοκόμματον.

Τὸ καλὸν Ἡλεκτρον στακτιρὸν, πρέπει νὰ ἦναι καθαρὸν, πολὺ ξηρὸν, ἐλαφρὸν, εἰς καλὰ κομμάτια, ἔξωθεν στακτιρὸν, ἔσωθεν μὲ μελαγᾶς κηλίδας, μὲ ἴσμεν γλυκεῖαν, καὶ εὐάρεστον· καὶ ἐπειδὴ πολλοὶ σοφιστικεύονται εἰς αὐτὸ ἐγώνοντες κόμμεα, καὶ πίτυρα ρυζίων, δοκιμάζεται καιόμενον μικρὸν κομμάτι ἐπάνω εἰς ψιλὸν μέταλλον, ἢ χρυσοῦν νόμισμα, καὶ ἂν ἡ ἐξάτμησις του γένῃ μοιόχρους, καὶ ἀφήσῃ ὀλιγωτάτην στάκτιν, εἶναι καλόν.

Οἱ Πέρσαι, Ἀραβες, καὶ Μογολῖται τὸ μεταχειρίζονται ἀντὶ ζαχάρεως εἰς τὰ ζυμαρικά· οἱ Σῖναι, Ἰαπωνῖται καὶ Τυγκινῖται τὸ συνενώνουν μὲ τὰ ἀρωματικά, ὁμοίως καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ, κατασκευάζοντες εἰς τὸ Παλάτιον καὶ ζυμώματα μὲ ξυλαλὸν εἰς διάφορα σχήματα, καὶ πωλοῦντες αὐτὰ ἀνὰ 2 γρόσσια τὴν δραχμὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα Τενσοῦφι, ἢ σφαιρίδια μικρὰ διὰ κάπνισμα, ὀνομάζοντες αὐτὰ Κούρσια. Ἴδὲ ΚΟΥΡΣΙ.

Ὅταν τὸ Ἡλεκτρον τοῦτο εἰς τὸ ἐπικυμάτισμά του εἰς τὸν Ὠκεανὸν καταποθῆ ἀπὸ θαλαίγας, ἢ ἄλλα ὀφάρια,

ρια, καὶ ἢ μὲ τὸ ἀλίευμα εὐρεθῆ εἰς τὰ ἐντόσθιά τω, ἢ καὶ ἀποπατηθῆ ἀπὸ αὐτὰ καὶ εὐρεθῆ εἰς τὸν αἰγιαλὸν, εἶναι κατώτερον· διότι ἐναπομένει εἰς αὐτὸ καὶ ὄσμή τις τῆς κόπρου, καθὼς ἀνωτέρω εἶπομεν.

Τὸ μελανὸν Ἡλεκτρον εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως, ἀλλὰ κατώτερον ἀπὸ τὸ στακτιρὸν εἰς τὴν ποιότητα πωλούμενον 5 ἕως 8 Ὀλλανδικὰ φλωρίνια ἢ οὐγκία, ὅταν τὸ στακτιρὸν πωλεῖται ἀπὸ 8 ἕως 16 εἰς τὸ Ἀμστερλόδαμον.

Ἐ π ι θ ε ω ρ ῖ α .

Ἀπὸ τὰ προσεχῶς εἰρημένα περὶ τῶν δύο τούτων Ἡλέκτρων Κιτρίνου δηλαδὴ, (τὸ ὁποῖον Κεγχριβάρι, ἴσως ἀπὸ τῆ, Κεγχρόχρος Ἀμβρα, λέγουμεν) καὶ Στακτιρῆ, Ἀμβρα κυρίως, καὶ Τερκαραβιστί Ἀμβარი, ὀνομάζομεν, ἐγνωρίσαμεν ὅτι ἀμφότερα εἶναι τοῦ αὐτοῦ γένους Ἡλεκτρα, γινόμενα ἀπὸ τὴν κατασταλλαγὴν ῥητινώδους ὕλης συμπηγνυμένης, καὶ μεταβαλλομένης ὅπως οὖν ἀπὸ τὰ ἅλατα τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν ὁποίαν πίπτουν, καὶ διαμένουν ἀρκετὸν καιρὸν, ἕως νὰ τὰ ἐκτεινάξῃ ἢ τρικυμία.

Διαφέρουν δὲ κατὰ τὸ χρῶμα, καὶ τὴν ποιότητα, διότι μῆτε τὸ κλίμα, μῆτε τὸ γερὸν, μῆτε τὰ δένδρα, εἰς τὰ ὁποῖα γίνονται, ὁμοιάζουν· καὶ ἐπομένως, καθὼς εἶδομεν, μῆτε εἰς τὰς αὐτὰς χρεῖας τὰ μεταχειρίζομεθα.

Τὸ Κίτριον Ἡλεκτρον εἶναι ἕσια στερεὰ, ξηρὰ, διαφανῆς, ἢ καὶ ἐπίσκιος, ἀλλὰ στιλπνὴ εὐφραυστος, κιτρίνη, ἢ ξανθὴ, ἢ καὶ ὑπόλευκος, εἰς τὴν γεῦσιν ὑπόπικρος, καὶ καιομένη ἀναδίδει ὄσμήν ἀσφαλτώδη· ἔλκει πρὸς ἑαυτὴν τρίχας, καὶ μικρὰ ἄχυρα τῆς Στοιλάδος, καὶ τοῦ Λιβαρίου.

Εἰς τὰ ἴδια παράλια τῆς Περσσίας εὐρίσκονται δύο εἶδη Ἡλέκτρου Κιτρίνου, τὸ μὲν εἰς τὸν αἰγιαλὸν μεταξὺ τῶν θαλασσίων ὑδάτων, τὸ δὲ Θρυκτὸν, ἢ τοῦ

ὑποκάτω εἰς μικροὺς λόφους ὁμοιάζοντας κατὰ τὴν σὺν-
 θεσίῳ των, ὡς ἂν εἴησαν ἀπὸ φλοιᾶς μεγάλων δέν-
 δρων, ἐπισωρευμένας· ἀλλὰ κατὰ τὴν φύσιν ἀμφοτέρω
 εἶναι τὰ αὐτὰ χωρὶς παραμικρὰν διαφορὰν. Διὰ τοῦτο
 λοιπὸν, καὶ διότι ὅπου εὐρίσκεται ὄρυκτὸν Ἡλεκτρον,
 πρέπει νὰ ἦναι καὶ ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἀπολιθωμένας φλοιᾶς,
 δὲν μένει ἀμφιβολία ὅτι, ἢ ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ τρομε-
 ροῦ, καὶ παγκοσμίου ἐκείνου κατακλυσμοῦ, ὁ ὁποῖος
 ἐξύμωσε, καὶ ἀνακάτωσεν ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ὑδρο-
 γείου σφαίρας, ἔρριψε κόκκαλα θαλασσίων ὀστρακοδερ-
 μάτων ἐπάνω εἰς τὰς Ἄλπεις, καὶ ἄλλα ἔθαψεν εἰς
 τοὺς χαμηλοτέρους τόπους, καθὼς καὶ τὰ Ἐλεφάντινα
 ὀδόντια εἰς τὴν Σιβηρίαν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα· ἢ ἀπὸ
 τὴν πολυκαιρίαν, ἢ ὁποῖα κατὰ τὰς διαφορὰς καὶ βε-
 βαίας ἀποδείξεις δὲν παύει ἀπὸ τοῦ νὰ συστέλλῃ εἰς
 ἄλλα, καὶ νὰ ἐκτείνῃ εἰς ἕτερα μέρη τοὺς αἰγιαλοὺς,
 τὸ ὄρυκτὸν τοῦτο Ἡλεκτρον ἐτάφη εἰς τὰ εἰρημένα μέρη,
 ὅπου ἢ ἀνησύχαστος περιέργειά μας ἀνιχνεύσασα τὸ εὐρί-
 σκει ὁμοῦ μὲ τὰς συνταφεύσας φλοιᾶς τῶν ῥικτινωδῶν
 δένδρων τῆς γεννήσεώς του.

Κατὰ τὴν Χυμικὴν ἀνάλυσιν, τὸ Κίτρινον Ἡλεκτρον
 συντίθεται 1 ἀπὸ ἔλαιον, 2 ἀπὸ γερὸν, 3 ἀπὸ γῆν,
 καὶ 4 ἀπὸ ἄλατα ὀξειδωτὰ, καὶ χαλκανθήνης φύσεως·
 ὅλα ταῦτα συγκεκραμμένα, καὶ συμπεφυρμένα εἰς δυσ-
 διαλυτώτατον τρόπον.

Οἱ Ὀλλανδοὶ πωλοῦν τὴν λεγομένην Λώκαν, Loock,
 ῥικτινὴν δένδρου τῆς Ἀμερικῆς, ἀντὶ Ἡλέκτρον, ἀλλὰ
 γνωρίζεται εὐκόλως· διότι μήτε τόσην ἠλεκτρικότητα, μή-
 τε τὴν αὐτὴν μυρωδίαν ἔχει αὐτὸ τὸ ψευδήλεκτρον· ἀλ-
 λ' ὅταν συνενωθῇ τοῦτο τὸ ῥόδιον μὲ ἐκεῖνο τὸ γνήσιον
 ἀνὰ ἥμισυ, εἶναι ἀδύνατον νὰ γνωρισθῇ.

Τὸ Στακτηρὸν Ἡλεκτρον εἶναι οὐσία ἐλαφρά,
 καὶ παχεῖα μὲ χρῶμα στακτηρὸν, καὶ ποικιλώματα
 λευκά, μὲ δυνατὴν, καὶ πολλὴν μυρωδίαν, ἢ ὁποῖα
 εἰς τὸ ἀπλοῦν δὲν εἶναι τόσον εὐώδης· ἀλλ' ὅταν ἐνω-
 θῇ μὲ ὀλίγην Ξυλαλόην, Μόσχον, ἢ Ζίβηθεν, γίνεται
 εὐω-

εὐωδιστάτη· διὰ τοῦτο χρησιμεύει πολὺ εἰς τοὺς Μυρε-
ψοὺς, καὶ Ἀρωματιστάς. Καίεται, καὶ ἀποτελεῖ φλό-
γα· ἀναλύεται εἰς τὸ πῦρ, καὶ γίνεται ῥητίνη, κι-
τρίνη, καὶ χρυσίζουσα· ἀναλυομένη δὲ εἰς τὸ οἶνόπνευ-
μα ἀφήνει ὑπόστασιν ἰξώδη.

Κατὰ τὸν περίφημον Χυμικὸν Γάσπαρον Νευμάνου, τὸ
Ἡλεκτρον τῆτο εἶναι ἐννέα εἰδῶν· 1 στακτερόν. 2 ὑπό-
λευκον. 3 κιτρινωπὸν. 4 μαυροδερὸν. 5 ὀμαλὸν εἰς τὴν
ἐπιφάνειαν, ὡς νὰ εἶχε δέρμα. 6 βαθύφαιον. 7 ἀκτι-
νώδες. 8 μαρμαρῶδες· καὶ 9 τελείως μαῦρον.

Ἀπὸ αὐτὰ τὰ εἶδη ἐγκρίνονται τὸ στακτιρὸν, τὸ ἀ-
κτινώδες, τὸ μαρμαρῶδες, τὸ μαυροδερὸν, καὶ τὸ πρα-
σινωπὸν· τὰ λοιπὰ εἶναι πολὺ κατώτερα· καθὼς καὶ
ἕσα κομμάτια, ὁποῖου χρώματος καὶ ἂν ᾖναι, συμ-
περιφέρουν τὴν δυσωδίαν τῶν ἐντοσθίων τῶν φαγόντων
αὐτὰ ὄφαιων.

Εὐρίσκονται καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Ἡλεκτρον συνενωμένά
ράμφη πτηνῶν, ἢ κοκκαλάκια ξηρά, καὶ ἄλλα τοιαῦτα,
τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύουν τὴν κατ' ἀρχὰς ῥευστήν, ἰξώδη,
καὶ ἀπαλὴν φύσιν του, καὶ βλάπτουν τὴν ποιότητά του.

Τὸ Στακτιρὸν Ἡλεκτρον εἶναι περισσότερο ἀπὸ τὸ Κί-
τρινον, διότι εὐρίσκεται εἰς περισσότερα μέρη, καθὼς
προείπαμεν· χρησιμεύει διὰ τὴν εὐωδίαν του, καὶ δα-
πανᾶται πολὺ, διὰ τοῦτο εἶναι καὶ ἀκριβὸν· ἐμβαίνει
καὶ τοῦτο εἰς τῆς Φαρμακοποιίας τὸ πανδοχεῖον.

Οἱ Σῖναι ἐγκρίνουν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον βαλλόμενον εἰς
αὐτὴν μὲ βρασμένον νερὸν τοῦ Θε, καὶ σκεπασμένην
μὲ τὸ ἐπίθεμάτης, λύει εὐκολώτερα. (Ἐγκυκλοπ. Νευ-
μάνος, Γωοφροᾶς, Καίμπφερος, Σαβαρῆς.)

Ἡλεκτρον τῆς Ἀφρικῆς οἱ Ὁλλανδοὶ ἔφερον
ἀπὸ αὐτὸ εὐρισκόμενον εἰς τὴν Γινέαν, διὰ νὰ δοκιμάσεν
ἂν χρησιμεύη· ἀλλ' ὁ Χυμικὸς Σενδέλιος τὸ εὐρήκεν ἄ-
χριστον, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐμβῆκεν εἰς τὸ ἐμπόριον.

Ἡλεκτρον, κατὰ τὸν Ὅμηρον, καὶ ἄλλας παλαιὰς
Συγγραφεῖς, μίγμα χρυσοῦ, καὶ ἀργύρου στιλπνότατον·
Ἰδὲ ΧΑΛΚΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΣ, καὶ ΧΡΥΣΟΣ· τούτο

εἶναι τὸ κοινῶς Τομβάκι, ἢ μέταλλον Πρίγκιπος, Princisbeck, λεγόμενον· διαφέρει δὲ κατὰ τὴν σύνθεσιν, καθὼς παρατηρεῖς εἰς τὰ ἄνω Ἄρθρα.

Ἡλιοτρόπιον. Χόρτον μὲ μακρὸν καυλὸν φέροντα κατὰ κορυφὴν, ἢ καὶ πλαγίως εἰς παραφυάδα κλόου, ἄνθος μέγα, καὶ παρόμοιον μὲ τὸν ἥλιακὸν δίσκον, μέσπορους καστανόχρους εἰς τὸ μέσον, καὶ κίτρινα φύλλα, ὡς ἀκτῖνας, εἰς τὴν περιφέρειαν, καὶ τρεπόμενον πρὸς τὸν ἥλιον πρωΐ, καὶ πρὸς ἑσπέρας. Τὸν σπόρου του κοπανίζοντες, ὡς τὸν Λινόσπορον, βάφουν πανὶ, ἢ ροῦχον, καὶ καπνίζοντές το εἰς αὐχμὸν λυομένης ἀσβέστης, καὶ πάλιν ἐμβάπτοντές το, γίνεται κίτρινον, καὶ χρησιμεύει διὰ τὰ δώση καλὸν χρῶμα, καὶ βαφὴν εἰς τὰ Κρασία. Ἡλιοτρόπιον εἶναι καὶ πετράδιον ἀπαλόν· Ἴδὲ Ἀστερία.

Ἡμερα ζῶα, καὶ πτηνὰ, ὅσα λυτὰ, καὶ ἐλεύθερα συζοῦν μὲ τοὺς ἀνθρώπους· φυτὰ δὲ ἡμερα λέγονται τὰ καλλιεργούμενα παρὰ τῶν ἀνθρώπων.

Ἡμίονος, τὸ Μουλλάρι, ἀπὸ τῆς Ἰταλικῆς, ζῶον γνωστὸν εἰς ἡμᾶς, καὶ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν ὀνομασίαν Ἡμίονος, γεννώμενον ἀπὸ συνουσίαν ὄνου, καὶ φοράδας, ἢ ἵππου, καὶ ὄνου θηλυκοῦ, ἢτοι κατὰ τὸ ἡμισυ ὄνος.

Διὰ τὰ ἀποκτήσῃ ὁ Ἀγελοτρόφος καλὰς Ἡμιόλους, πρέπει νὰ διαλέξῃ ὄνον εὐρωστον, μέγαν, καὶ μὲ μέλη γεμάτα, καὶ εὐτροφα ὑπὲρ τὰ τρία ἔτη τῆς ἡλικίας του, καὶ φοράδαν δυνατὴν, καὶ αὐτὴν μεγάλην, καὶ μὲ τὸν συνουσιασμὸν αὐτῶν γεννῶνται καλαὶ Ἡμίοιοι· αἱ ἀπὸ ἵππου, καὶ θήλειως ὄνου εἶναι κατώτεροι, καὶ ἀδυνατώτεροι.

Χρησιμεύουν αἱ Ἡμίονοι, ὡς ἐπισαγματικὰ ζῶα, διὰ τὰ φορτωθοῦν καὶ μεταφέρουν πράγματα εἰς τόπους ὀρεινοὺς, καὶ δυσβάτους, ὡς τὴν Ἰσπανίαν, καὶ πολλὰ μέρη τῆς μικρᾶς Ἀσίας, καὶ Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

Χρησιμεύει προσέτι καὶ τὸ δέρμα των, καθὼς καὶ τῆς ἵππου διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς λεπιοβύρσης (σαγρία). Ἴδὲ καὶ ἼΠΠΟΣ.

Εἰς πελλὰ ὄρεινὰ καὶ δύσβατα μέρη μεταχειρίζονται τὰς Ἡμιόγους, καὶ διὰ τὴν ἐπίβασιν, ἤτοι ἵππασίαν, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ζῶον αὐτὸ πωλεῖται εἰς ὑψηλὴν τιμὴν, ὅταν ᾖ καλὸν, καὶ εὐρωστον. Ὀνομάζεται δὲ καὶ Ὀρεὺς δι' αὐτὴν τὴν εἰς τὰ ὄρη χρῆσίν του.

ἩΠΑΤΙΚΗ ἈΛΟΉ, ἢ ἔχουσα τὸ ἐσωτερικὸν χρῶμα παρόμοιον μὲ τὸ ἥπαρ, ἤτοι τὸ σπικίον τῶν ζῴων. Ἰδὲ **ἈΛΟΉ**.

ἩΠΗΤΗΡΙΟΝ. Σαγκαροσουῆλι. Ἰδὲ **ΒΕΛΟΉΝΗ** σκυτοῖραφικὴ.

ΘΕ΄, καὶ **ΘΕΙ΄ΟΝ**, παράτινος Νεωτέρου ἐξελληνιζόμενον. Θε΄ δὲ παρὰ τῶν Σινῶν, Τζάϊ παρὰ τῶν Τέρκων, καὶ Τζᾶ παρὰ τῶν Ἰαπώνων προφερόμενον, διὰ τὴν φυσικὴν μονοσυλλαβίαν τῆς Γλώσσης των· εὐρίσκεται δὲ μόνον εἰς αὐτὴν τὴν Σίναν, τὴν Ἰαπωνίαν, καὶ Σιάμον· ἐπειδὴ τὰ φύλλα τῶν βλαστανόντων ὁμοίων δένδρων εἰς τὴν Ἀμερικὴν δὲν ἔχον τὴν αὐτὴν ποιότητα. Τὸ δένδρον τοῦτο τοῦ Θε΄ μεγαλῶνει ἀπὸ 1 ἕως 100 πόδας, καὶ ὁ στέλεχος μερικῶν ἠμπορεῖ νὰ χονδρύνῃ ὅσον μόλις νὰ τὸν ἀγκαλιάσουν δύο ἄνθρωποι, ἐν ᾧ ἄλλα μένουσιν μικρὰ χαμόδενδρα. Εἰς τὰς ρίζας του ὁμοιάζει τὴν Ροδοκινίαν· τὰ φύλλα του εἶναι πράσινα, μακρὰ ἕως 1 $\frac{1}{2}$ δάκτυλον, στενώτατα καὶ ὀδοντωτὰ εἰς τὰς ἄκρας· τὰ ἄνθη του, ὡς τὰ λευκὰ ἄγρια ρόδα, καὶ ὁ πολύμορφος καρπὸς του εἶναι λοβὸς ἐμπεριέχων τρεῖς κόκκους βαθυστακτόχρους ἔξωθεν, καὶ μὲ πυρῆνα λευκὸν ἔσωθεν, καὶ οὗτος χρησιμεύει διὰ σπὸρον τοῦ δένδρου.

Εὐδοκίμει εἰς τοὺς πρόποδας τῶν βουνῶν, καὶ τὰς κοιλάδας· οἱ πετρώδεις τόποι εἶναι καλήτεροι διὰ φύτευμά του, ἔπειτα αἱ ἄπαχοι Γαῖαι, καὶ μετὰ ταύτας αἱ κίτριαι· σπείρεται εἰς τοὺς βλέποντας πρὸς Νότον τόπους, καὶ καρποφορεῖ μετὰ τριετίαν.

Χρησιμεύουν μόνα τὰ φύλλα του, καὶ συνάζονται, ὅταν ἦναι ἀκόμη μικρά, τρυφερά, καὶ γεμάτα ἀπὸ χυμόν· βάλλονται εἰς τὸν αὐχμὸν βράζοντος νεροῦ διὰ νὰ μαρανθοῦν, καὶ ἔπειτα ξηραίνονται εἰς ζεστὰς πλάκας χαλκοῦ ἕως νὰ τυλιχθοῦν κατ' ἑαυτά.

Σπάνιον εἶναι τὸ καθαρὸν Θε, ἐπειδὴ οἱ Σῖναι διὰ νὰ αὐξήσουν τὴν ποσότητα ἀνακατώνουν φύλλα ἄλλων χόρτων· καὶ τὰ διδόμενα παρὰ τῶν πωλητῶν ἐπίθετα αἰθός τῆ Θε, ἢ αὐτοκρατορικὸν Θε, χρησιμεύουν μόνον εἰς τὸ νὰ διακρίνουν τὴν ποιότητά του, ἀλλ' ὄχι καὶ τὴν καθαρότητα. Εἰς τὴν Σῖναν αὐτὰ τὰ ἐπίθετα εἶναι ἀγνωστα, καὶ τὰ λεγόμενα παρ' ἐκείνων Σοῦμλον, καὶ Βοῦν ὅττα καλλίστης ποιότητος δίδονται εἰς τοὺς ἐντοπίους ἄρχοντας, καὶ ἀσθενεῖς· εἰς δὲ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον δίδονται τὰ κατώτερα.

Τὸ βράσιμόν τε γίνεται παρομοίως εἰς ὅλα τὰ Ἀσιατικὰ μέρη, καθὼς καὶ τὰ Εὐρωπαϊκὰ, καὶ δαπανᾶται πλῆθος πολὺ, καὶ ἐκεῖ, καὶ εἰς τὰς Βορείους Ἐπικρατείας τῆς Εὐρώπης, ὅπου φέρεται εἰς Θήκας, καὶ πυξίδας ἀπὸ κασσίτερον μικρὰς, καὶ μεγάλας διὰ τῆ Ὀκεανοῦ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ Ὀλλάνδαν, καὶ διὰ ξηρᾶς εἰς τὴν Ῥωσσίαν· ἀλλὰ τοῦτο ἐγκρίνεται, ἐπειδὴ δὲν πάσχει ἀπὸ τὴν ἀλμυρὰν ἀναθυμίασιν τῆς θαλάσσης· εἰνοῶ ὅμως ὅταν ἦναι κατ' ἀρχὰς ποιότητος καλῆς.

Ἡ χρῆσις τοῦ Θε εἰς τὰ ρηθέντα μέρη εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε ἀποτελεῖ καὶ μέγιστον ἐμπόριον, καὶ πρῶτον αἴτιον τῆ νὰ ἀποστατήσεν αἱ Ἀγγλικαὶ ἀποικίαι τῆς Ἀμερικῆς ἐφάνη, τὸ νὰ ζητήσῃ ἡ Μητρόπολις Ἀγγλία νὰ δίδῃ μόνη της ἐπιφορτισμένον μὲ τελώνια βαρῆα αὐτὸ τὸ ποτὸν, εἰς τὰς ἀποικίας ἐκεῖνας, καθὼς θέλω ἐξιστορήσει εἰς πλάτος, σὺν Θεῶ, γεωγραφῶν.

Εἰς τὰ Μεσημβρινὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, καθὼς καὶ εἰς τὴν Τυρκίαν, χρησιμεύει, ὡς εἶδος ἰατρικῆς φαρμακικοῦ, καὶ διυρητικοῦ.

Διὰ νὰ γνωρισθῇ ἡ καλὴ ποιότης τῆ Θε, πρέπει νὰ διαλεχθῇ εἰς φύλλα ὅσον τὸ δυνατόν ἀκέραια, πράσι-

να, εὐώδη, καὶ πρὸ πάντων νὰ μὴ ᾖναι ἀνοικτὸν, καὶ ἐκθυμασμένον, ἀλλ' ἔτε μαῦρον· διότι ἐνδέχεται νὰ ᾖναι προβρασμένον, καὶ ἡ ποιότης τε ἐκβαλμένη.

Συνάξεται τὸ Θεῖ, ἢτοι τὰ φύλλα τε, δῖς, ἢ τρῖς τὴν ἀνοιξίν, ἢτοι μετὰ τρεῖς ἡμέρας τῆς νέας σελήνης τοῦ Φεβρουαρίου, ἢ Μαρτίου, ὅταν ἀκόμη ᾖναι τρυφερά, καὶ μετὰ ἓνα μῆνα τὸ δεύτερον, ὅταν ἔχη σκοπὸν ὁ καλλιεργητής του νὰ κάμη καὶ τρίτην σὺνάξιν· ὅταν δὲ κάμη μόνας δύο, πρώτη εἶναι ἡ εἰρημένη δευτέρα συμπίπτουσα τὸν Ἀπρίλλιον· καὶ τελευταία (ἡ ὁποία εἶναι πλεσιωτέρα, ἀλλὰ κατώτερα) ἀφ' ἧ παύσεν ἀπὸ τοῦ νὰ αὐξάνου τὰ φύλλα.

Μετὰ τὴν σὺνάξιν διαλέγονται εἰς 4 κλάσεις τὰ φύλλα, ἀπὸ τὰς ὁποίας αἱ δύο πρώται, καὶ καλήτεραι μένου εἰς τὸν τόπον, καὶ αἱ κατώτεραι πωλῶνται ἔξω μετὰ τὸ εἰρημένον ἔφημα, καὶ θήκευμα.

Εἰς τὴν Εὐρώπην κατὰ τὸν κοινὸν λογαριασμὸν μεταφέρεται διὰ θαλάσσης ἀπὸ τὸ Θεῖ τῆς τρίτης κλάσεως ἕως 5 μυλλιώνια λίτρας Γαλλικᾶς, καὶ ὅλον ἐξοδεύεται ἢτοι περὶ τὰ 2,000,000 ὀκάδας.

Οἱ Σῖναι ἔχον διαφόρους μεθόδους δι' αὐτὸ τὸ ποτόν· ἀλλ' οἱ Ἰάπωνες ὑπερβαίνον καὶ αὐτοὺς καὶ τὰ λοιπὰ Ἐθνη· εἶναι διδάσκαλοι ἐπίτηδες μανθάνοντες τὰς νέας τὸν τρόπον καὶ τῆς ἐψήσεως, καὶ τῆς προσφορᾶς, καὶ τῶν χειρονομιῶν εἰς αὐτὴν, ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς νέους, καὶ τὰς ἀλλοδαπεῖς· καθὼς εἰς τὴν Εὐρώπην διδάσκονται οἱ εὐγενεῖς τὸν χορὸν, καὶ τὴν ὀπλομεταχείρησιν. Οἱ Ῥῶσσοι ἐπιμελῶνται νὰ ἀποκτήσιν αὐτὴν τὴν εὐμάθειαν. Ἐψήνουν δὲ καὶ Θεῖ, ἀπὸ τὸ λεγόμενον αὐτοκρατορικόν, ἀληθόμενον ὀλίγον πρὸ τῆ ἐψήματος εἰς μικρὸν μύλον ἀπὸ ὀφίτην λίθον ἐξαίρετον, καὶ γίνεται καλὸν ποτόν.

Πολλοὶ Ἰατροφυσικοὶ τῆς Εὐρώπης, ὡς ὁ Γεράρδος Σελτζμάνος, ὁ Ἴω, Φράγκος, καὶ ὁ Ὀφμάνος ἐνόμισαν προκριτότερα τὰ φύλλα τῆς Βερονίκης, καὶ ἄλλων ἐντοπίων χόρτων ἀπὸ τὸ Θεῖ· ἀλλ' ὁ Καίμπφερος ζήσας εἰς τὴν

τὴν Ἰαπωνίαν, καὶ γνωρίσας ἐντελέστερα τὸ Θε, εἶναι διαφορετικῆς γνώμης. Αὐτὸς δοξάζει, κατὰ τὴν γνώμην τῶν Ἀσιατικῶν, ὅτι τὸ Θε πινόμενον μετὰ 10 μῆνας τῷ θερίσματός του χάνει τὴν ναρκωτικὴν του δύναμιν, καὶ γίνεται δυναμωτικόν, καὶ δροσιστικόν, λύει τὰς ἐμφράξεις, καθαρίζει τὸ αἷμα, καὶ πρὸ πάντων κάμνη νὰ λυθῇ ἢ γαιφῶδης ὕλη, ἢ ὁποῖα γεννᾷ τὴν λιθίασιν εἰς τὴν κύστιν, τὴν νεφρίτιδα, καὶ τὴν ποδαλγίαν. Ὁ Ἰατροφιλόσοφος ἔτος γράφει ὅτι εἰς ὅλον τὸν καιρὸν τῆς διατριβῆς τῆς εἰς τὴν Ἰσπανίαν δὲν εἶδε κανένα ἀπὸ τῆς μεταχειριζομένου τὸ Θε νὰ πάσχη ἀπὸ τὴν ποδαλγίαν, ἢ λιθίασιν ὥστε καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην ἤθελον ἦναι ἰασιμα αὐτὰ τὰ πάθη μὲ τὸ Θε, ἂν δὲν ἦσαν κληρονομικὰ εἰς τοὺς περισσοτέρους.

Προσθέτει ὁ ἴδιος ὅτι οἱ δογματίζοντες καλιτέραν τὴν χρῆσιν τῆς Βερνίκης, ἢ τῆς Βραβαντικῆς Μύρτου πλατῶνται ὁδίοτι τὸ Θε ὑπερβαίνει ὅλας τὰς πτισσάνας, καὶ τῆς ζωμῆς εἰς τὴν ἐλαφρότητα τοῦ στομάχου, καὶ εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς ζωηρότητος τῶν πνευμάτων ἄλλ' ὅταν γένη κατάχρησις εἰς αὐτὸ, προξενεῖ τὸν διαβήτην, καὶ τὴν λυκρίαν ἰατρεύει τὸν κώλικα, καὶ σχεδὸν ὠφελεῖ εἰς τὴν ζωτικὴν οἰκονομίαν πινόμενον μὲ μετριότητα ἔπειδὴ προξενεῖ θερμότητα, ἰδρώτα, καὶ ἀνοιγμα τῶν πόρων τῆς ἀδήλου διαπνοῆς.

ΘΕΙΪΟΝ, τὸ κοινότερον Θειάφι, ἢ Θεάφι, ἢ Τεάφι, ἀπὸ τῆς Τεάφου Ἑλληνικωτέρη ἔστι μεταλλικὴ, ὀρυκτὴ χρισματώδης, καὶ φλογιστικὴ. Διαίρειται δὲ εἰς Ζωντανόν, καὶ Μεταλλικόν.

Ζωντανὸν θεῖον ὀνομάζεται τὸ πωλούμενον, καθὼς ἐξορύττεται ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ εἶναι εἶδος κολλώδους ρητίνης στακτοχρόου, εὐανάπτου, καὶ ἀποδιδύσεως ὀσμὴν Θείου εἰς τὸ καύσιμον. Τὸ περισσότερον τούτου εὐρίσκεται εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ καλὸν εἶναι τὸ ἀπαλὸν, εὐθραυστον, συνενωμένον, στιλπνόν, καὶ βαθύστακτόχροον.

Εἶναι δὲ καὶ τῆτο δύο εἰδῶν, ἢτοι διαφανές, ὡς πε-
 τράξ

φράδιον, χρυσοκίτρινον, καὶ ὑποπράσινον, εὕρισκόμενον εἰς τὰ χρύσεια μεταλλεῖα τῆς Περῆς, εἰς τὴν Μύλον Νῆσον, καὶ εἰς τὴν Ἐλευθητίαν· τὸ δὲ ὑπόσκιον εἶναι κοινὸν εἰς τὰ περίχωρα τῶν Ποτιόλων, καὶ εἰς τὰς πρόποδας τῶν Ἡφαιστείων βενῶν· εὕρισκεται δὲ εἰς κομμάτια σκληρὰ, στερεὰ, κιτρινοπράσινα, καὶ στιλπνά.

Εἰς τὴν ὑπερβόρειον Νῆσον Ἰσλάνδαν εὕρισκεται περισσότερον Θεῖον ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα μέρη· ὅλη ἡ ἐπιφάνεια ἐκείνης τῆς μεγάλης Νήσου μετὰ 6 δάκτυλα γῆς εἶναι στρωμένη μετ' Ἐλαιῶν, καὶ δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν εἶναι θερμὴ, καὶ τρέφει πλῆθος ζώων. Δύω μόνοι τόποι, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν Δανῶν Ὀρρέβου, Ηογγεβου, τὸ Ὑρσεβίγον, καὶ τὸ Χρυσεβίγον, δίδουν μεγάλην ποσότητα· ὥστε εἰς τὴν πεδιάδα, ἢ εἰς τοὺς πρόποδας τῶν βενῶν ἠμπορῶν νὰ φορτώσων εἰς μίαν ὥραν 80 ἵππους.

Τὸ χῶμα τῆς ἐπιφανείας εἶναι ξηρὸν, θερμὸν, ἀμῶδες, καὶ διαφόρων χρωμάτων· τὰ Ὀρυκτεῖα τῆς Θεῖας φαίνονται ἀπὸ τὰ ἐπάνω αὐτῶν μικρὰ λοφίδια, ὡς ῥάχην ἡμίονος, σχισμένα, καὶ ἀτμίζοντα θερμότερον ἀπὸ τὴν λοιπὴν γῆν.

Εὐθύς μετὰ τὸ ἀνοιγμα εὕρισκεται τὸ Θεῖον εἰς κομμάτια, καθαρὸν, ὡραῖον, καὶ παρόμοιον μετ' τὸ χρυσταλλῶδες ζάχαρι· ἀλλ' ἀφ' ἑσκαφῆ 3 πόδας κατὰ βάθος πρέπει νὰ ἀφεθῆ διὰ τὴν πολλὴν ὑπόγειον θερμότητα· διὰ τῆτο δαλεύων μόνον τὰς θερινὰς ρύκτας, καὶ μετ' τὰ ποδάρια τυλιγμένα ἐπάνω ἀπὸ τὰ ὑποδήματα, μετ' χονδρὸν ροῦχον.

Τὸ Θεῖον εἶναι ἐναντίον εἰς τὰ ὄφάρια, καὶ ὅσοι ὄφθαλμοὶ δὲν πρέπει νὰ ἔχων εἰς τὰ καράβια, ἢ πλοῖά των κατὰ τὴν παρατήρησιν τῶν Δανῶν.

Χρησιμεύει εἰς μερικὰς Γαλληνικὰς Φαρμακοποιίας, καὶ εἰς τὸ νὰ καπνίσουν τὰ βαρύλλια των, ὅσοι θέλουν νὰ φυλάξουν τὰ κρασία των, καὶ νὰ τοῖς δώσουν εὐωδίαν. Πράττει δὲ ἔτι· βάλλων ζωντανὸν Θεῖον, ἄνθος Θεῖου, ζάχαρι, ἄνισον, κιννάμωμον, μοσχοκάρυον, μοσχοκάρφι, καὶ ὅμοια εἰς τὸ νερὸν, βρέχων πανία, καὶ τὰ

τὰ καίουν εἰς τὰ ἄδεια βαρύλλια, καὶ ἔπειτα τὰ γεμίζον, καὶ ἀποκτᾶ τὸ κρασί δύναμιν, καὶ εὐωδίαν.

Μεταλλικὸν θεῖον λέγουσιν εἶδος ἀσφάλτου, σκληρᾶς καὶ γαιώδους, μὲ χρῶμα κίτρινον, στιλπνὸν, καὶ ὁσμὴν δυνατὴν, καὶ δυσώδη, εὐδιαλύτου, καὶ εὐανάπτου. Ἀπὸ τῆτο διορύσσεται πολὺ, ὅπως εἶναι Ἡφέστειοι Κρατῆρες, καθὼς εἰς τὰ βενὰ τοῦ Οὐεσουβίου, τῆς Αἰτνῆς, κ. λ. Εὐρίσκεται δὲ καὶ εἰς Ὀρυκτεῖα χωρὶς κρατῆρων, ὡς εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ Ἑλουητίαν· ἐγκρίνεται δὲ τὸ τῆς Ἰσπανικῆς Ἀμερικῆς εἰς τὴν Κεῖτον, καὶ εἰς τὴν Νικαράγαν εὐρισκόμενον· ἡμεῖς ὅμως γνωρίζομεν, καὶ μεταχειριζόμεθα τὸ Σικελικόν, καὶ τῆς Νεαπόλεως·

Λύοντες τὸ θεῖον τῆτο εἰς τὸ πῦρ μὲ ἔλαιον τῆς Φαλαίνης, τὸ χύτην εἰς ῥάβδον σχῆμα, καὶ τὸ ἐπονομάζον Καλαμώχημον, ἢ Capon· εἶναι δὲ διαφόρων ποιότητων κατ' ἀναλογίαν τῆ καθαρίσματός τε εἰς λύσιμον, ἢ χύσιμον· καλῆς ποιότητος νομίζεται τὸ εἰς μακροὺς καὶ χονδρὰς καλάμους, χρυσοκίτρινον, ἑλαφρὸν, εὐθραυστον, καὶ ἔσωθεν λαμπρὸν, καὶ κρυσταλλῶδες. Ἐξοδεύεται πολὺ εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς Πυρίτιδος, ὡς ἐκεῖ θέλομεν διαγράψαι. Ἴδὲ ΠΥΡΙΤΙΣ· ὀλίγον εἰς τὴν Ἰατρικὴν, καὶ περισσότερον εἰς τὰς χυμικὰς ἐργασίας, καὶ τὰ λευκᾶσματα.

Μὲ τὸν καπνὸν τῆς θεοῦ τῆτου λευκαίνονται τὰ μεταξωτὰ, καὶ μάλλινα ῥῆχα εἰς τὰ Χειρωνακτεῖα, καὶ εἰς τὴν οἰκιακὴν πλύσιν.

Ἀφ' ἧς ὁ Μέγας Πέτρος ἐπεμελήθη νὰ ἀνακαλέσῃ τὸ Ἐμπόριον, καὶ τὰς τέχνας εἰς τὸ Βασίλειόν τε, εὐρήκεν εἰς πολλὰ βενὰ κείμενα πρὸς Δυσμὰς τῆς Βόλγα ποταμῆς, πολλὰ Ὀρυκτεῖα ἐξαφίετο θεῖα, καὶ τῷ 1703 ἐπισχολῶντο 3,000 ἐργάται εἰς τὴν ἐξόρυξιν, καὶ κατασκευὴν τε ὑπὸ τὴν ἐφορίαν ἀξιωματικῶν ἐπιστατῶν· ἀλλ' ὅλον τῆτο ἐξοδεύεται εἰς τὰ Ὀπλοποιεῖα τοῦ Βασιλείου· μετακομίζεται δὲ καὶ ἀπὸ τῆς Σικελίας διὰ τῆς Εὐξείνου Πόντου, καὶ ὅταν ἦναι ὀλίγον, πωλεῖται εἰς καλὴν τιμὴν.